

TREDJE SÖNDAGEN ”UNDER ÅRET”

ÅRGÅNG A

Första läsningen: **Jes 9:1b-4** (*I hedningarnas Galileen har folket sett ett stort ljus*)

V. 1 (i vissa biblar = 8:23) ska förmodligen läsas så att det plågade gränsområdet vid Galileiska sjön (assyrierna intog det ca år 733 f.Kr.; jfr 2 Kung 15:29) kommer att hedras i framtiden. Ett ofattbart messianskt ljus ska stråla *i mörkrets land* (v. 2; jfr 1 Mos 1:3; Ps 23:4; 2 Kor 4:6; Luk 1:78; Joh 8:12). Detta är passande nog *julnattens* läsning.

Andra läsningen: **1 Kor 1:10-13, 17** (*Var överens och inte dela upp er i olika läger*)

Apostlarna och deras auktoriserade efterföljare i ämbetet talar med *en* röst. Alla försök att spela ut dem mot varandra är av ondo. En kvinna vid namn Chloe valde rätt väg: i stället för att ta parti lade hon fram konflikten för kyrkans ledare, Paulus (v. 11). V. 17: Självklart skulle Paulus döpa folk (se v.13-16) men inte ”äga” dem.

Evangelium: **Matt 4:12-23** (*Han slog sin ner i Kafarnaum, för att det som sagts genom profeten Jesaja skulle uppfyllas*)

Söndagarna ”under året” tar oss i år med på en lång vandring bland pärlorna i **Matteus** evangelium. Matteus förankrar här i v. 12 Jesu offentliga framträdande historiskt och teologiskt. Jesus satte igång när Döparen hade fängslats (förmodligen år 28). Att Frälsaren började verka just i Galileen och inte vid Jordan eller vid templet i Jerusalem kunde förvåna många läsare, men även detta hade förutsagts, vill Matteus visa, nämligen genom Jesaja (dagens första läsning ovan) som förutsåg ett stort ljus i de gamla stammarna *Sebulons* och *Naftalis* områden (= Galileen; jfr 1 Mack 5:15; Joh 7:52). I praktiken fick Jesus säkert fly när Döparen tillfångatogs. Herodes skulle snart spana efter honom också (Luk 13:31f). Jesu förkunnelse upprepar ordagrant Döparens (v. 17; jfr Matt 3:2 – Matteus betonar att det finns kontinuitet och harmoni mellan Messias och hans vägröjare, ingen motsats). Redan här i början ska läsaren också informeras om namnen på de första apostlarna – en kristen skulle veta vilka auktoriteter kyrkans sanna vittnesbörd vilade på; det händer lätt (andra läsningen ovan) att splittringar och villfarelser uppkommer.

V. 24: Matteus sammanfattar kort Jesu mirakel under den första tiden. Författaren har bråttom, för han vill komma igång med att presentera Jesu lagtolkningar i *Bergspredikan* (kap. 5-7). Jesus än inte som andra *torah*-lärare: normalt valde man att följa en sådan efter eget val. Jesus väljer själv sina elever. Så har han också utvalt dig som tror! (jfr Joh 15:16). Även som läkare sticker Jesus ut: han tar inte betalt, använder inga omständliga tekniker utan enbart sitt maktfulla ord, och hans under sker inte bara för patienternas skull utan för att understryka ett budskap: Guds rike är här!

MÅNDAGEN I TREDJE VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Heb 9:15, 24-28** (*Jesus utplånar synden genom att offra sig själv*)

Jesus står i himlen inför Gud *med vår sak* (v.24), klädd i översteprästens kläder, nersölade av hans eget oskyldiga blod. Han är vår advokat, totalt solidarisk med sina klienter. Gud kommer syndare till mötes med öppna armar, genom Jesu förmedling,

Evangelium: **Mark 3:22-30** (*Hur kan Satan driva ut Satan?*)

Dagens händelse är brutal. Bibelspecialisterna i Jerusalem har diskuterat fallet Jesus och dragit sin slutsats. De har nu rest hit till Galileen, inte för att träffa Jesus utan för att kungöra att Jesu mirakel med säkerhet är svartkonst. ”Beelzebul” (djävulen) betyder ungefär ”flugornas herre” (”lortens gud”). Pressen på Jesus är extrem.

På Jesu initiativ kommer det här mötet till stånd (förmodligen har många lärjungar bett honom agera). Jesus vill tala förstånd med de skriftlärdade: demonbesatthet är ju Satans verk. Om Jesus nu verkligen skulle agera i Satans tjänst skulle han väl inte förstöra Satans verk genom att jaga bort demonerna? Det faktum att Jesus faktiskt river ner vad Satan har byggt upp bevisar att Jesus agerar **mot** Satans intressen och är starkare än han. Att kalla detta goda för något ont är *hädelse*, en kränkning av Gud! Om man utmålar Guds godhet som något djävulskt, då kan man givetvis ALDRIG förlåtas. Man är då som sjuka som syr ihop munnen för att de inbillar sig att medicinen är gift. Detta är synden mot den helige Ande. Människan är i stånd att ge Gud ett envist och evigt NEJ. Mot det kämpar Guds JA förgäves.

Så länge vi lever kan *allt* förlåtas, också synden mot den helige Ande. Man kan ångra sig och bikta sig. Jesus talar inte om motståndarnas eviga dom utan om *den position de just nu intar*. Utifrån den attityden finns ingen frälsning. Jesus vill att de **lämnar den positionen** nu, genast. Därför är de inkallade till detta möte.

Talrika är de som hatar mig utan skäl. (Ps 38:20)

TISDAGEN I TREDJE VECKAN ”UNDER ÅRET”

Heb 10:1-10 (*Jag har kommit för att göra din vilja*)

Templets regelbundna offer var som att tvätta kroppen på utsidan. Det är bra, men att **uppfyllas av Guds Ande** genom Jesus och så av hjärtat göra Guds vilja är bättre (Hes 11:19; 36:25-28; 37:1-14; Jer 31,31-34; Joel 2:28-29 – i vissa biblar = Joel 3:1-2).

Evangelium: **Mark 3:31-35** (*Den som gör Guds vilja är min bror och syster och mor*)

Så mycket vi *inte* får veta här om Jesu närmaste familj – och det trots att Maria och ”Jesu bröder” nämns hela fem gånger! Var är Josef – hur har det gått med honom? Dog han?

När? Hur? Vad vill Maria tala med sin son om – eller har hon tvingats komma med för att sätta ytterligare press på Jesus att upphöra med sin verksamhet?

Vad betyder uttrycket Jesu ”bröder”? I Bibelns värld kallas ju alla sorters släktingar för ”bröder och systrar” (så än i dag i Mellanösterns kulturer). I Bibeln kallas aldrig någon annan än Jesus för Marias ”barn” (förutom bildligt i Joh 19:26 och Upp 12:17). Katolska kyrkan lär att Maria inte fick fler barn än Jesus, hon förblev jungfru för alltid, helt hängiven åt Gud (*Katolska kyrkans katekes*, nr 510). Är ”bröderna” barn av Josef i tidigare äktenskap eller, mer sannolikt, kusiner? (kyrkofadern Hegesippus kallar redan på 100-talet Jesu ”broder” Simon för kusin). Troligen är den Jakob som kallas för ”Herrens broder” i Matt 13:55 identisk med Jakob ”den yngre” i Mark 15:40 som är son till ”den andra Maria” (jfr Matt 27:56), d.v.s. en syster till Jesu moder (Joh 19:25) – detta bekräftas av den helige Hieronymus. Vi behöver dock inte få svar på alla frågor för att kunna ta till oss den här berättelsens poäng: **kyrkans gemenskap är nu allt för Jesus**. Vi räknas till hans familj om vi gör Guds vilja. Främst av alla gjorde **Maria** det. Hon sa JA av hela sitt hjärta (Luk 1:38). Hon är föredöme och moder för resten av ”familjen” där vi alla är bröder och systrar.

Jag skall bo och vandra mitt ibland dem. (2 Kor 6:16; jfr 3 Mos 26:12; Hes 37:27)

ONSDAGEN 25 januari

DEN HELIGE APOSTELN PAULUS OMVÄNDELSE, fest

När det blir klart för oss att *Gud är verklig*, så blir nästa fråga hur vi står inför honom. Vi skäms för våra synder. Men Gud kan och vill förvandla oss, trots vår synd, till rena helgon. Så gjorde Gud med Saul, också kallad Paulus, den mest inbitne, fruktade och effektive förföljaren av urkyrkan. Den uppståndne Jesus omvände honom genom ett bländande ljus från ovan, den händelsen vi hör om i dagens första läsning och som faktiskt berättas hela fyra gånger i Nya Testamentet (Gal 1:15-17, Apg 9:1-9, 22:6-11 samt 26:12-18). Jesus gjorde kyrkohataren till chefstänkare för sin lilla flock: 13 brev går under hans namn (Hebreerbrevet är av en annan författare) och ingår i *Guds ord*. Paulus – av alla! – blev den som fick urkyrkan att öppna upp för icke-judar. Därmed kunde även våra folk bli medlemmar. Vi var en gång *Guds fiender* som Paulus skriver (Rom 5:10), vi var hedningar, oförsonade med Gud, skrämmande som de ormar apostlarna skulle konfrontera enligt Jesu ord i dagens evangelium (Mark 16:18). Men kyrkans andliga makt besegrade vårt gift, vi blev kristna genom dopet och tron (Mark 16:16). Den helige kyrkofadern *Cyprianus* skrev att ormar och skorpioner är farliga på land men om de kastas i vatten kan de inte göra något. Han menade *dopets vatten* som får oss – som en gång Paulus – att verkligen bli Guds barn.

Festen idag för PAULUS OMVÄNDELSE visar att den värste kan bli den bäste. Varför skulle det inte också gälla för var och en av oss? Vi kanske inte alla är Paulustyper som får plötsliga omvändelseupplevelser, men bara det faktum att vi tror på Jesus är bevis nog

på att han lever i våra hjärtan. Skäl nog att tacka Gud i dag för det – t.ex. med den kända gamla gospelsången *Amazing grace*:

*Oändlig nåd mig Herren gav
och än i dag mig ger.
Jag kommit hem, jag vilsen var,
var blind, men nu jag ser. (Cecilia 422:1)*

Kyrkans bön idag:

Barmhärtige Gud, du undervisar hela världen genom aposteln Paulus livsöde och lära. Låt oss, som firar nådens under med honom, ta honom till vårt föredöme och inför människor av alla slag bli vittnen om din sanning.

Särskilda läsningar denna dag: Apg 22:3-16 eller Apg 9:1-22 och Mark 16:15-18

TORSDAGEN I TREDJE VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Heb 10:19-25** (*Låt oss bekänna vårt hopp och ge akt på varandra och sporra varandra till kärlek*)

V.19-20: **Den heliga kommunionen** tar bort förhänget, spärren framför *det Allraheligaste*, där Guds närvaro bodde (2 Mos 40:34 m.m.), och dit ingen utom översteprästen fick gå in, en gång om året. V.22: **Dopet och botens sakrament** tillsammans med tillitsfull tro och kärlekens gärningar ger oss gott hopp. Eukaristins gemenskap (v. 25) får inte försummas. Herrens dag är nära.

Evangelium: **Mark 4:21-25** (*En lampa sätts på hållaren. Med det mått som ni mäter med skall det mätas upp åt er*)

Här sammanställer Markus några Jesusord där varje mening skulle kunna stå för sig och tolkas separat. Dessa uttalanden är hos Matteus utspridda i annorlunda sammanhang (och ska där tolkas motsvarande, se Matt 5:15; 7:2; 10:26; 13:12; jfr även Luk 11:33). Markus har dem här direkt efter *mannen som gick ut för att så* som vi hörde om i går. Då är det rimligt att se *lampan* som *Guds ord* (jfr Ps 119:105), respektive de frukter ordet ska bära genom oss. Det finns inga skäl att skämmas för trons ljus och gömma det under en hink (sädesmättet i v. 21) – mörkret ska ju skingras (jfr Joh 1:5), och varför dölja sanningen? Vi har fått öron för att höra, och när det rör sig om Guds ord ska vi lyssna extra noga (v.23-24). På tal om sädesmättet: ta med ett stort mått när Gud delar ut! Kom med en säck, inte med en kopp. **Han vill ge**. Ge vad? Sitt ord och *förståelsen* av det. Den som har med sig stort, äkta intresse (en säck) ska få mycket och fatta mycket (jfr Ords 9:9). Den som bara lyssnar med ett halvt öra (en kopp) får inget, änglarna som öser upp vet hur han

är: får han något tappar han det snart och glömmer hela saken. Därför vägrar de. Vem vill kasta pärlor åt svin (Matt 7:6)?

Kom, alla ni som törstar... kom och få säd utan pengar! (Jes 55:1)

FREDAGEN I TREDJE VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Heb 10:32-39** (*Ni utstod många svåra lidanden, så ge inte upp er frimodighet*)

Hebreerbrevets läsare har utsatts för hemska förföljelser. Författaren vet att de troende frestades ge upp och ansluta sig till den vanliga judendomen som trots allt hade en respekterad status. Versen 37-38 syftar på Hab 2:3-4 och Jes 26:20. Här betonas *vår trohet* mot Gud. Paulus tolkar Hab 2:4 som *vår tro*, se Rom 1:17 f.

Evangelium: **Mark 4:26-34** (*Säden gror och växer, man vet inte hur*)

Det finns stor skillnad mellan liknelserna hos Jesus – som oftast är hämtade från den galileiska lantliga miljön – och Paulus liknelser som gärna inspirerades av storstadens värld (t.ex. idrottsarenorna). De två dominerande personligheterna i Nya testamentet målar upp samma sak, på var sitt sätt. Glädje och jubel dånade från idrottsarenorna när någon hade segrat. Glädje och jubel ljöd också överallt på landet när *skördetiden* var inne (v. 29). Alla i slakten, små och stora, hjälptes åt att samla Guds goda gåvor, den överflödande rikedomen, i ladorna. Man festade, tackade, dansade.

Vi dras nu med kyla och mörker. Dagens läsning leder våra tankar fyra-fem månader framåt då vi ska sjunga ”I denna ljuva sommartid” och fyllas av *förundran* inför Guds skapelses underbara gåvor. Så växer även Gudsriket kring oss av sig självt, vill Jesus säga, och vi behöver inte veta hur (v. 27). Vilka tröstande ord för alla som sliter hårt i kyrkans tjänst och inte ser resultat! Vad märkligt att Lukas och Matteus inte har den uppmuntrande (och humoristiska) detaljen som Markus ger oss om bonden som bara behöver sova och vänta (var den för ”passiv” för dem?). Jesus vill därmed säga att *Gud gör jobbet*. Så tveka inte: börja gräva någonstans, kasta ut Guds frön, han ger växten. Jag ber Gud att få vara en sådan bonde – och denna boks sidor hans åker!

Förslag till fredagsoffer: Be en stund om välgång för småjordbrukare i hela världen.

LÖRDAGEN I TREDJE VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Heb 11:1-2, 8-19** (*Han väntade på den stad som Gud själv har planlagt och byggt*)

Uthållighet och *trohet* är vad författaren vill väcka i sina läsares hjärtan (se gårdagens läsning). Det ger han nu förebildliga exempel på från frälsningshistorien. Vi ska inse: när allt vänder sig emot oss, då är det inte tecken på att vi valt fel tro. Tvärtom: det är nu som Gud – han som kan göra det omöjliga – vill se vad vi går för.

Evangelium: **Mark 4:35-41** (*Vem är han? Till och med vinden och sjön lyder honom*)

Vilket drama! Markus känner till detaljer som att det skedde på kvällen, att andra båtar följde med (jfr skeppen i Ps 107:23), att Jesus sov i aktern på en dyna, att det rörde sig om en *virvelvind* (lite som en cyklon, d.v.s. nerifrån och upp, Bibel 2000 översätter med ”häftig vind” – plötsliga vindkast uppkommer inte sällan i denna sjö) samt att Jesus använde en maktfull befallning som när han drev ut demonen i Mark 1:25.

Vinden är en bra bild av den osäkerhet, ja rädsla som lärjungarna måste ha börjat känna inför Jesus. Är han en profet? Titta hur han ligger och sover i båten som en gång profeten Jona som flydde från Gud (Jon 1:5)! Men Jona gick under i vågorna, Jesus tar kommandot över sjön. Vem är han då? Svaret ges *ex silentio* genom Jesu handling: endast GUD kan rädda från storm och härska över havet (Ps 74:13; 89:10; 107:29). Psykologiskt talar dramat på sjön om vårt behov av TRO (v. 40). När vi är mentalt därute där kaoset vill svälja oss ska vi behålla samma lugn som Jesus, beslutsamt konfrontera uppgiften (stormen) och fokusera på att lyckas (ro i land).

De gladdes när det blev lugnt, han lät dem nå hamnen de ville till. (Ps 107:30)
